

POLTAVA UNIVERSITY OF
ECONOMICS AND TRADE

НАУКА І МОЛОДЬ У ХХІ СТОРІЧЧІ

ЗБІРНИК МАТЕРІАЛІВ

XI Міжнародної молодіжної
науково-практичної інтернет-конференції

(м.Полтава, 10 листопада 2025 року)

Полтава
2025

ПОЛТАВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ ЕКОНОМІКИ І ТОРГІВЛІ (ПУЕТ)

*До Всесвітнього дня науки в ім'я миру
та розвитку, Міжнародного року
кооперативів 2025*

НАУКА І МОЛОДЬ У ХХІ СТОРІЧЧІ

ЗБІРНИК МАТЕРІАЛІВ

**XI Міжнародної молодіжної науково-практичної
інтернет-конференції**

(м. Полтава, 10 листопада 2025 року)

**Полтава
ПУЕТ
2025**

УДК 001:378-053.6(082)
НЗ4

*Розповсюдження та тиражування без
офіційного дозволу ПУЕТ заборонено.*

Друкується відповідно до Наказу по університету № 182-Н від 10 вересня 2025 року.

Організаційний комітет конференцій:

О. О. Нестуля, голова організаційного комітету, д-р іст. наук, професор, ректор ПУЕТ;
Л. Г. Войнаш, співголова організаційного комітету, член Президії Укркоопспілки, директор Департаменту освіти і науки, директор НМЦ «Укоопосвіта», канд. екон. наук;
Н. С. Педченко, співголова організаційного комітету, д-р екон. наук, професор, перший проректор ПУЕТ;
Н. І. Манжура, заступник голови організаційного комітету, завідувач науково-організаційного відділу ПУЕТ;
С. В. Гаркуша, д-р техн. наук, професор, в. о. директора Навчально-наукового інституту міжнародної освіти ПУЕТ;
О. В. Гасій, канд. екон. наук, доцент директор Навчально-наукового інституту забезпечення якості вищої освіти ПУЕТ;
Т. П. Гудзь, д-р екон. наук, професор, директор Навчально-наукового центру підготовки кадрів вищої кваліфікації ПУЕТ;
Ю. С. Матвієнко, канд. пед. наук, проректор з науково-педагогічної роботи ПУЕТ;
С. І. Нестуля, д-р пед. наук, професор, директор Навчально-наукового інституту лідерства ПУЕТ;
Ю. В. Перегуда, директор Міжнародного науково-освітнього центру ПУЕТ;
А. С. Ткаченко, д-р техн. наук, доцент, директор Навчально-наукового інституту денної освіти ПУЕТ;
Л. С. Франко, канд. екон. наук, директор Полтавського фахового коледжу ПУЕТ;
В. Л. Шимановська, директор Навчально-наукового інституту заочно-дистанційного навчання ПУЕТ;
С. О. Дудник, голова Наукового товариства студентів, аспірантів, докторантів і молодих вчених ПУЕТ;
Д. А. Фіслюк, голова Наукового товариства студентів ПУЕТ;
А. В. Філіпповський, голова Студентської ради університету ПУЕТ;
О. В. Чабан, голова Ради молодих вчених ПУЕТ.

Редакційна колегія

Головний редактор – **О. О. Нестуля**, д-р іст. наук, професор, ректор ПУЕТ.

Заступник головного редактора – **Н. С. Педченко**, д-р екон. наук, професор, перший проректор ПУЕТ.

Відповідальний секретар – **Н. І. Манжура**, завідувач науково-організаційного відділу ПУЕТ.

Відповідальний редактор – **Л. М. Діденко**, в. о. директора Центру інформаційного забезпечення освітнього процесу ПУЕТ.

**Наука і молодь у XXI сторіччі : збірник матеріалів XI Міжна-
НЗ4 родної молодіжної науково-практичної інтернет-конференції**
(м. Полтава, 10 листопада 2025 року). – Полтава : ПУЕТ, 2025. –
973 с. – 1 електрон. опт. диск (CD-ROM). – Текст укр., англ.
мовами.

ISBN 978-966-184-486-4

У збірнику представлено тези учасників Міжнародної молодіжної науково-практичної інтернет-конференції «Наука і молодь у XXI сторіччі» за тематичними напрямками: «Біотехнології та біоінженерія», «Готельно-ресторанна справа та кейтеринг», «Економіка та міжнародні економічні відносини», «Комп'ютерні науки», «Кооперативна модель розвитку економіки в сучасних глобальних і безпекових викликах сьогодення», «Лідерство та особистісний розвиток», «Маркетинг», «Менеджмент», «Облік і оподаткування», «Освітні науки», «Патріотичне виховання в сучасному педагогічному процесі як складова національної безпеки незалежної України», «Право», «Психологія», «Публічне управління та адміністрування», «Торгівля», «Туризм та рекреація», «Філологія», «Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок», «Харчові технології», «Якість вищої освіти: проблеми, виклики перспективи».

УДК 001:378-053.6(082)

*Матеріали друкуються в авторській редакції мовами оригіналів.
За виклад, зміст і достовірність матеріалів відповідальні автори.*

ISBN 978-966-184-486-4

© Полтавський університет економіки і торгівлі, 2025

СПІВОРГАНІЗАТОРИ КОНФЕРЕНЦІЇ

Всеукраїнська центральна спілка споживчих товариств
(Укркоопспілка)

Полтавський університет економіки і торгівлі (Україна)

Львівський торговельно-економічний університет (Україна)

Хмельницький кооперативний
торговельно-економічний інститут (Україна)

Повісланський університет (Республіка Польща)

Євразійський національний університет імені Л. М. Гумільова
(Республіка Казахстан)

Кооперативно-торговий університет Молдови
(Республіка Молдова)

Таджицький державний університет комерції
(Республіка Таджикистан)

Університет національного та світового господарства
(Республіка Болгарія)

УЧАСНИКИ КОНФЕРЕНЦІЇ

Berlin International University of Applied Sciences
(Berlin, Germany)

Відокремлений структурний підрозділ
«Ніжинський фаховий коледж Національного університету
біоресурсів і природокористування України»
(м. Ніжин, Україна)

Відокремлений структурний підрозділ
Одеський технічний фаховий коледж
Одеського Національного Технологічного Університету
(м. Одеса, Україна)

Вінницький державний педагогічний університет
імені Михайла Коцюбинського
(м. Вінниця, Україна)

Вінницький торговельно-економічний інститут
Державного торговельно-економічного університету
(м. Вінниця, Україна)

Virginia Commonwealth University
(Richmond, USA)

Глухівський національний педагогічний університет
імені Олександра Довженка
(м. Глухів, Україна)

Державна установа «Інститут економіки та прогнозування
Національної академії наук України»
(м. Київ, Україна)

Державний університет «Київський авіаційний інститут»
(м. Київ, Україна)

Дніпровський державний аграрно-економічний університет
(м. Дніпро, Україна)

Заклад вищої освіти «Подільський державний університет»
(м. Кам'янець-Подільський, Україна)

Inha-university
(Republic of Korea)

Київський національний університет імені Тараса Шевченка
(м. Київ, Україна)

Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського
(м. Київ, Україна)

Лозівська філія Харківського автомобільно-дорожнього
фахового коледжу
(м. Лозова, Україна)

Львівський торговельно-економічний університет
(м. Львів, Україна)

Міжнародний гуманітарний університет
(м. Одеса, Україна)

Навчально-науковий інститут філології Київського
національного університету імені Тараса Шевченка
(м. Київ, Україна)

Національний аерокосмічний університет
«Харківський авіаційний інститут»
(м. Харків, Україна)

Національний технічний університет України
«Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського»
(м. Київ, Україна)

Національний транспортний університет
(м. Київ, Україна)

Національний університет цивільного захисту України
(м. Черкаси, Україна)

Полтавський національний педагогічний університет
імені В. Г. Короленка
(м. Полтава, Україна)

Полтавський університет економіки і торгівлі
(м. Полтава, Україна)

Полтавський фаховий коледж
Полтавського університету економіки і торгівлі
(м. Полтава, Україна)

Сумський національний аграрний університет
(м. Суми, Україна)

Український державний університет залізничного транспорту
(м. Харків, Україна)

Харківський національний економічний університет
імені Семена Кузнеця
(м. Харків, Україна)

Харківський національний педагогічний університет
імені Г. С. Сковороди
(м. Харків, Україна)

Харківський національний університет
міського господарства імені О. М. Бекетова
(м. Харків, Україна)

Хмельницький університет управління та права
імені Леоніда Юзькова
(м. Хмельницький, Україна)

Центральноукраїнський державний університет
імені Володимира Винниченка
(м. Кропивницький, Україна)

ХОБІ ЯК МЕТОД САМОВІДНОВЛЕННЯ ДЛЯ ФАХІВЦІВ З ПСИХІЧНОГО ЗДОРОВ'Я

В. М. Платонов, науковий співробітник навчально-наукової лабораторії екстремальної та кризової психології навчально-наукового інституту оперативно-рятувальних сил, доктор філософії з психології

Національний університет цивільного захисту України

В умовах сучасних соціальних криз та викликів фахівці з психічного здоров'я стикнулися із значними обсягами населення, яке потребує психологічної допомоги та підтримки. Для психологічного супроводу цієї категорії постраждалих психологам доводиться залучати більше особистісних ресурсів для того, щоб надати допомогу більшій кількості людей, а тому й збільшується час роботи психолога. Перебування в постійному емоційному навантаженні, робота з людьми які переживають горе та наслідки психологічної травматизації, необхідність зберігати емпатію та водночас уникнути емоційного вигорання створюють потребу у регулярному відновленні власних ресурсів, яке можливо через не тільки через супервізії, але й через методи самовідновлення [3].

На сьогодні тематика самовідновлення поки не є поширеною в Україні, хоча набуває більшого обговорення та актуалізації в науковому полі закордонних психологів. Одним із напрямів сучасних підходів до психологічного самовідновлення відновлення є практика комплексних програм самопомоги, заснованих на інтеграції тілесних, емоційних, когнітивних і енергетичних практик [1].

Важливою складовою процесу самовідновлення є формування культури усвідомленої самопідтримки. Ефективність таких підходів підтверджується сучасними дослідженнями, які підкреслюють важливість практики різних технік та методів. Їхня практика сприяє відновленню психічної рівноваги, покращує самопочуття та підвищує здатність протидіяти стресовим впливам. Особливу роль відіграє усвідомлення власних меж, можливості відчувати потреби тіла та емоцій, що дозволяє людині відновлювати власні ресурси без зовнішнього втручання.

Одним із ефективних способів самовідновлення психологічних ресурсів є заняття хобі, тобто діяльністю, що приносить задоволення, не має обов'язкового характеру та сприяє емоційному розвантаженню й обрано людиною самостійно [4].

Науковцями вже неодноразово наголошувалося, що хобі як метод самовідновлення виконує кілька важливих функцій: релаксаційну, компенсаторну, мотиваційну та терапевтичну. Через творчу або фізичну активність фахівців з психічного здоров'я отримує можливість відновити порушену рівновагу між роботою та особистим життям, переключити увагу з проблем людей на власні потреби, підвищити загальний рівень резильєнтності [2].

Цікавою тенденцією у дослідженнях є розгляд хобі як ресурсу психологічного відновлення. Регулярне повернення до заняття своїми хобі сприяє зниженню рівня стресу, швидкому відновленню біоенергетичних ресурсів, покращенню якості сну, підвищенню настрою та когнітивної ефективності, дозволяє швидше відновити свої ресурси. Особливо корисними для фахівців психологічного профілю є види діяльності, пов'язані з творчістю (малювання, музика, фотографія), спортом (біг, йога, плавання) або природою (садівництво, туризм, риболовля).

Заняття творчою або фізичною діяльністю сприяє не тільки самовираженню, а й зменшенню рівня тривожності, відновленню відчуття контролю над життям та емоційної стабільності. Хобі виходить за межі звичного дозвілля, набуваючи значення терапевтичного інструменту саморегуляції.

В інших наукових дослідженнях наголошується, що регулярна участь у самооглядових або самовідновлювальних активностях, зокрема хобі, значно підвищує психологічне благополуччя фахівців з психічного здоров'я, дозволяючи отримати емоційну розрядку, відновити свої ресурси для співчуття та можливості в подальшому надати підтримку. Визначається, що наявність у фахівців хобі характеризується як один із ключових чинників професійної стійкості та профілактики емоційного вигорання: послаблюються прояви деперсоналізації та інші симптоми негативних психічних станів, знижується рівень тривожності, депресії та сприяє покращенню якості життя.

Крім того, заняття своїм хобі створює умови для самопізнання, розширення емоційного досвіду та формування нових соціальних контактів, що є важливими аспектами підтримки психічного здоров'я. Саме завдяки цим видам діяльності фахівці з психічного здоров'я можуть зберегти емоційну стабільність, оптимізм і здатність до ефективної професійної взаємодії навіть у складних умовах роботи.

Отже, систематичне застосування та включення практик самовідновлення через хобі має стати невід'ємним елементом

професійної культури фахівців з психічного здоров'я. Визнання власних потреб, турбота про себе та підтримання емоційної рівноваги не лише підвищують якість життя спеціаліста, а й сприяють ефективності його професійної діяльності у сфері допомоги іншим. Така тенденція відображає важливість особистості фахівця, його стійкість, здатність до самовідновлення та готовність ефективно діяти в умовах значних навантажень.

Список використаних інформаційних джерел

1. Tsilmak O. Basic Self-Help Technologies in the Process of Psychological Practice. *Ūridiĉna psihologiã*. 2022. Vol. 30, № 1. P. 37–47. URL: <https://doi.org/10.33270/03223001.37>.
2. Колосова Н. В. Практики самовідновлення психічного здоров'я. Актуальні питання відновлення ментального здоров'я у психологічному вимірі : матеріали І Всеукр. конф. здобувачів вищої освіти та молодих учених (м. Київ, 11 жовтня 2024 р.) / [редкол.: Ю. О. Бохонкова (голова), О. Г. Лосієвська, Ю. В. Сербін]. – Київ : Вид-во СНУ ім. В. Даля, 2024. С. 231–234.
3. Оніщенко Н., Михлюк Е., Косолапов О., Найпак К. Апробація програми психологічного відновлення та профілактики емоційного вигорання психологів ДСНС з прифронтових територій України. Проблеми екстремальної та кризової психології. 2024. № 2 (8). С. 16–26. <https://doi.org/10.52363/dcpp-2024.2.2>.
4. Платонов В. М. Хобі як інструмент в процесі психологічного відновлення працівників ДСНС України. Проблеми психології діяльності в особливих умовах : матеріали ІІІ Всеукр. наук.-практ. конф., м. Черкаси, 23 квіт. 2025 р. Харків : ФОП Супрун Т. О., 2025. С. 91–93.

ПОРУШЕННЯ СНУ У ПЕРСОНАЛУ ДСНС УКРАЇНИ, ЯКИЙ ЗАЗНАВ ПОРАНЕНЬ ПІД ЧАС ВИКОНАННЯ ЗАВДАНЬ ЗА ПРИЗНАЧЕННЯМ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ

А. В. Топчило, спеціальність Психологія, ад'юнкт ад'юнктури

В. В. Кердивар, PhD, начальник навчально-наукової лабораторії екстремальної та кризової психології навчально-наукового інституту оперативно-рятувальних сил – науковий керівник

Національний університет цивільного захисту України

Проблематика сну в контексті травматичного досвіду є однією з ключових у системі психологічного та медичного супроводу поранених співробітників Державної служби України з надзвичайних ситуацій (далі ДСНС України).

ПСИХОЛОГІЯ

Д. Ю. Кулик

Роль психологічної допомоги цивільному населенню під час воєнного стану 592

М. С. Мирошниченко

Психологічні чинники формування диригентсько-лідерських якостей у майбутніх учителів музичного мистецтва 594

В. М. Платонов

Хобі як метод самовідновлення для фахівців з психічного здоров'я 597

А. В. Топчило

Порушення сну у персоналу ДСНС України, який зазнав поранень під час виконання завдань за призначенням в умовах воєнного стану 599

Т. О. Юрченко

Посттравматичне зростання як чинник розвитку особистісної зрілості у дорослому віці..... 602

ПУБЛІЧНЕ УПРАВЛІННЯ ТА АДМІНІСТРУВАННЯ

П. С. Бойченко, Л. В. Алдошин

Особливості функціонування центрів безпеки як складників єдиної державної системи цивільного захисту в Україні 605

L. P. Garnyk

Advancing public accountability in halal certification: Ukrainian perspectives within the European green deal framework 608

Е. В. Губар

Особливості евакуації населення в період воєнного стану: етапи та виклики 612

А. О. Дишук

Мовна політика провідних держав Європейського Союзу і перспективи її розвитку 615

Є. О. Жукова

Модифікація інституційного дизайну з метою покращення перспектив демократичного розвитку країни..... 618